

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

ANNA FELICE

Seduta tad-19 ta' Gunju, 2014

Citazzjoni Numru. 825/2011

Franstan (P651)

VS

Kashmiri Palace Limited (C2507) u Carmen Taliana

Il-Qorti:

Rat ir-rikors mahluf tas-socjetà kummercjali Franstan li in forza tieghu, wara li gie premess illi:

Is-socjetà kummercjali rikorrenti (gja Franstan Limited (C1096)) hija proprjetarja tal-fondi 335, Manuel Dimech Street, Sliema u 185, St. Mary Street, Sliema;

Permezz ta' sentenza moghtija minn dina l-Onorabbli Qorti fis-6 ta' Dicembru, 2002 fil-kawza fl-ismijiet *Alex C. Vella bhala direttur ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjetà Franstan Limited vs Kashmiri Palace Limited* (Cit Nru 163/1987) (**Dok A**) il-kumpanija intimata giet dikjarata illi qed tiddetjeni l-istess fondi hawn fuq imsemmija minghajr ebda titolu fil-ligi (sa mill-1 ta' Jannar, 1986) u giet ikkundannata tizgombra mill-imsemmija fondi fi zmien xahrejn mid-data tas-sentenza u biex thallihom liberi u vojta favur is-socjetà kummercjali rikorrenti u dan bl-ispejjez kontra l-kumpanija ntimata u b'rizerva ta' kull eventwali azzjoni ghad-danni spettanti lis-socjetà kummercjali rikorrenti kontra l-kumpanija ntimata;

Il-kumpanija ntimata ntavolat Appell mis-sentenza hawn fuq imsemmija izda naqset milli thallas il-kawtela rikjesta mill-ligi u konsegwentement l-istess Appell gie dikjarat dezert fit-18 ta' April, 2006 f'liema jum ghalhekk is-sentenza msemmija saret *res judicata* u d-dritt tas-socjetà kummercjali rikorrenti li titlob kumpens ghall-okkupazzjoni illegali tal-fond ghadha in gudikat;

Kif jista' jigi dedott mill-istess sentenza hawn fuq imsemmija l-kumpanija intimata kienet ilha tiddetjeni dawn il-fondi b'mod illegali u minghajr ebda titolu validu fil-ligi sa mill-1 ta' Jannar 1986;

Il-kumpanija ntimata baqghet tiddetjeni il-fondi illegalment sas-sena 2006 meta rritornat il-pussess taghhom lis-socjetà kummercjali rikorrenti permezz ta' cedola ta' depozitu datata 28 ta' Novembru, 2006 (cedola ta' depozitu numru 811/2006 (**Dok B**));

Ghalhekk il-kumpanija ntimata ddeteniet dawn il-fondi minghajr ebda titolu fil-ligi ghal iktar minn ghoxrin (20) sena bejn l-1 ta' Jannar 1986 u t-28 ta' Novembru, 2006 u hija ghalhekk intitolata ghal kumpens xieraq skond il-ligi;

L-uniku kumpens illi rceviet lis-socjetà kummercjali rikorrenti ghall-uzu ta' dawn il-fondi bejn 1986 u 2006 kienet is-somma ta' Lm2821.72 ekwivalenti ghal €6,572.84 liema somma kienet giet depozitata l-Qorti mill-kumpanija ntimata permezz ta' diversi cedoli ta' depozitu bejn is-snin 1997 u 2000 u li eventwalment gew zbankati mis-socjetà kummercjali rikorrenti wara li hadet pussess tal-fond fis-sena 2006;

L-intimata Carmen Taliana hija l-unika azzjonista tal-kumpanija ntimata u tiddetjeni l-ishma kollha tal-kumpanija u dan minkejja illi l-kumpanija ntimata ma hijiex registrata bhala *single member company*;

Ghaldaqstant a tenur tal-Artikolu 214(4) tal-Att dwar il-Kumpaniji l-intimata Carmen Taliana hija personalment responsabbli ghal-obbligazzjonijiet tal-kumpanija ntimata;

Jigi rilevat illi fis-27 ta' April, 1999 l-intimata Carmen Taliana kienet baqghet u ttrasferiet l-ishma kollha fil-kumpanija ntimata lil Ian Busuttil u martu Jacqueline Busuttil izda permezz ta' sentenza konfermata fl-Appell fis-16 ta' Frar, 2004 fil-kawza fl-ismijiet *Ian u Jacqueline konjugi Busuttil vs Carmen Taliana* (Cit Nru 1601/2000) (kopja tas-sentenza annessa u mmarkata **Dok C**) dan it-trasferiment gie dikjarat null u bla effett fil-ligi ghaliex kien sar b'qerq u in *mala fede* minn naha tal-intimata Carmen Taliana ghad-dannu tal-konjugi Busuttil;

Ghalhekk, effettivament, sa mis-sena 1999 sad-data ta' llum Carmen Taliana kienet u ghadha l-unika azzjonista fil-kumpanija Kashmiri Palace Limited (u qabel din id-data kienet tiddetjeni l-ishma kollha tal-kumpanija salv sehem wiehed) u bhala tali hija responsabbli personalment ghall-obbligazzjonijiet tal-istess kumpanija ntimata;

Barra minn hekk il-kumpanija ntimata thalliet fi stat ta' abbandun mill-intimata Carmen Taliana bhala l-uniku azzjonista taghha tant illi ilha minghajr diretturi u minghajr company secretary sa mis-sena 2004 u ilha ma tipprezenta r-rapport finanzjarju taghha sa mis-sena 1999 kif jirrizulta mill-atti pubblici registrati fir-Registru tal-Kumpaniji (**Dok D**);

Ghalhekk, filwaqt illi l-intimat baqghu jzommu l-pussess taz-zewg fondi tas-socjeta' kummercjali rikorrenti illegalment u minghajr ebda titolu fil-ligi sas-sena 2006, gja mis-sena 1999 l-kumpanija ntimata thalliet taqa' fi stat ta' abbandun ghad-dannu tas-socjeta' kummercjali rikorrenti li nel frattemp u ghal tul dawn is-snin kollha giet michuda mit-tgawdija jew uzu ta' l-istess fondi proprjeta' taghha;

L-intimata Carmen Taliana in kwantu l-unika persuna legalment marbuta mal-kumpanija intimata tul dan iz-zmien kollu baqghet izzomm il-pussess tal-proprjetà tas-socjetà rikorrenti b'mod illegali u fl-istess waqt halliet lill-kumpanija intimata taqa' fi stat ta' abbandun biex b'hekk minghaliha tiddistakka ruhha mir-responsabbiltà ta' ghemilha u tipprova tistahba wara l-kumpanija intimata;

Dan l-agir tal-intimata Carmen Taliana jikkostitwixxi abbuz tal-beneficju tar-responsabbiltà limitata moghtija lilha a tenur tal-Artikolu 67 tal-Att dwar il-Kumpanniji u ghaldaqstant ukoll l-intimata Carmen Taliana ghandha tinzamm personalment responsabbli ghall-hlas ta' kumpens xieraq lis-socjetà kummercjali rikorrenti;

Ghalkemm interpellati sabiex jersqu ghall-likwidazzjoni u hlas tal-kumpens msemmi inkluz b'ittri legali u ittri ufficjali, l-intimati baqghu inadempjenti.

Din il-Qorti ntabet biex:

1. Tiddeciedi u tiddikjara illi l-kumpanija intimata hija responsabbli u tenuta li thallas kumpens xieraq lis-socjetà kummercjali rikorrenti ghad-detenzjoni minghajr titolu validu fil-ligi tal-fondi 335, Manuel Dimech Street, Siema u 185, St. Mary Street, Sliema bejn 1 ta' Jannar 1986 u 28 ta' Novembru 2006.
2. Tillikwida l-ammont tal-kumpens li ghandha tithallas mill-intimati jew min minnhom lis-socjetà kummercjali

rikorrenti ghad-detenzjoni minghajr titolu validu fil-ligi minn naha tal-intimati jew min minnhom tal-fondi 335, Manuel Dimech Street, Sliema u 185, St. Mary Street, Sliema bejn l-1 ta' Jannar 1986 u t-28 ta' Novembru, 2006.

3. Tiddeciedi u tiddikjara illi l-intimata Carmen Taliana in kwantu l-unika azzjonista tal-kumpanija hija personalment responsabbli *in solidum* mal-kumpanija intimata Kashmiri Palace Limited ghall-hlas tal-istess kumpens kif likwidat minn dina l-Onorabbli Qorti u dan a tenur tal-Artikolu 214(4) ta' l-Att dwar il-Kumpaniji.
4. Tiddeciedi u tiddikjara illi l-agir tal-intimata Carmen Taliana in kwantu azzjonista tal-kumpanija intimata Kashmiri Palace Limited jikkostitwixxi abbuz tal-beneficcju tar-responsabbilità limitata moghtija lilha a tenur ta' l-Artikolu 67 tal-Att dwar il-Kumpaniji u illi ghaldaqstant ukoll l-istess intimata Carmen Taliana hija personalment responsabbli ghall-hlas tal-istess kumpens hekk likwidat minn dina l-Onorabbli Qorti.
5. Tordna lill-intimati Kashmiri Palace Limited u Carmen Taliana solidament bejniethom sabiex ihallsu l-istess kumpens kif likwidat minn dina l-Onorabbli Qorti lis-socjetà kummercjali rikorrenti flimkien mal-imghaxijiet legali relattivi.

Bl-ispejjez kontra l-intimati u bl-ingunzjoni taghhom ghas-subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenuti li in forza taghha gie ecccept illi:

Preliminarjament it-talbiet attrici huma rriti u nulli u dana peress illi s-sentenza li fl-ismijiet "Alex C. Vella bhala Direttur ghan-nom u in rapprezentanza tas-Socjetà Franstan Limited vs Kashmiri Palace Limited et" u li fuqha s-socjetà rikorrenti qed tibbaza l-pretensjonijiet taghha nghata a favur tas-socjetà Franstan Limited u mhux a favur tal-Partnership rikorrenti "Franstan" li hija socjetà "*en nom collectif*" (Ara Dok. "TC1" hawn unit).

Preliminarjament ukoll hemm il-preskrizzjoni kwinkwennali a tenur ta' l-Artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili.

Bla pregudizzju ghall-premess it-talbiet attrici huma fil-konfront tal-esponenti Carmen Taliana nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi l-imsemmija sentenza ma nghatatx kontriha izda nghatat kontra Kashmiri Palace Limited li ilha s-snin ma tinnegozja.

Barra minn hekk il-pussess tal-find in kwistjoni kien f'idejn Ian u Jacqueline konjugi Busuttil u kontrihom gew istitwiti proceduri gudizzjarji permezz tal-kawza fl-ismijiet "Kashmiri Palace Ltd vs Ian Busuttil et", Rikors Numru 470/2004RCP li ghadha pendent quddiem dina l-Onorabbli Qorti.

Salvi eccezzjonijiet ohra premessi mill-ligi.

Rat il-verbal tas-seduta tad-19 ta' April 2012 fejn l-intimati irtiraw l-ewwel eccezzjoni taghhom.

Rat id-dokumenti kollha esibiti.

Semghet lid-difensuri.

Rat l-atti kollha.

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza fuq it-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati.

Ikkunsidrat illi peremzz ta' din il-kawza s-socjetà rikorrenti qed titlob kumpens minghand l-intimati talli dawn zammew fondi taghha minghajr titolu validu fil-ligi, dan ghal ghoxrin sena shah. L-intimati jeccepixxu l-preskrizzjoni ta' hames snin skond dak li jipprovdi l-Art. 2156(f).

Mill-provi jirrizulta illi, permezz ta sentenza moghtija fis-6 ta' Dicembru 2002 Kashmiri Palace Limited giet dikjarata li kienet qed tiddetjeni l-hanut 335, Manuel Dimech Street, Sliema u l-hanut 185, St. Mary Street, Sliema minghajr ebda titolu validu fil-ligi. Giet ordnata tizgombra miz-zewg fondi. Fis-sentenza taghha l-Qorti tat id-decizjoni taghha "b'rizerva ta' kull eventwali azzjoni ghad-danni spettanti lis-socjetà attrici kontra s-socjetà konvenuta". Is-socjetà Kashmiri Palace Limited intavolat appell, li pero gie dikjarat dezert fit-18 ta' April 2006.

Jirrizulta illi fit-3 ta' April 2007, is-socjetà rikorrenti baghetet lil Carmen Taliana ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjetà intimata ittra ufficjali, liema ittra giet debitament notifikata fil-11 ta' April 2007. Fit-2 ta' Novembru 2010 giet mibghuta ittra ufficjali lil Carmen Taliana personalment kif ukoll ghan-nom ta' Kashmiri Palace Limited. Din giet notifikata bil-procedura tal-

affissjoni u pubblikazzjoni fl-14 ta' Frar 2011 (dokumenti esibiti in atti a fol. 53 et seq.).

Fil-kaz in ezami iz-zewg partijiet fil-kawza jaqblu li l-preskrizzjoni applikabbli hija dik kwinkwennali. Id-divergenza bejniethom hija essenzjalment id-data meta beda jiddekorri l-perjodu preskrittiv.

Ikkunsidrat illi l-Art. 2137 tal-Kap. 16 jipprovdi illi:

"Bla ħsara ta' disposizzjonijiet oħra tal-liġi, il-preskrizzjoni ta' azzjoni tibda minn dak in-nhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata; mingħajr ma jittieħed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss."

Il-principju stabbilit fil-kuntest huwa li "*actio nondum natae non praescribitur*". Fil-kaz odjern, din il-Qorti tqis li kienet is-sentenza stess li rradikat id-dritt tal-attrici meta stabbiliet l-okkupazzjoni bla titolu.

Fil-kawza Calleja vs Said (3 ta' Ottubru 2003) gie deciz illi l-attur f'dik il-kawza ma setax jitlob kumpens jew jacetta kera sakemm il-proceduri ta' zgumbrament kienu ghadhom pendenti. F'dik il-kawza l-Qorti qieset li l-perjodu ta' preskrizzjoni beda jiddekorri mid-data li fiha s-sentenza ghaddiet in gudikat. L-istess ghamlet il-Qorti fil-kawza Schembri et vs Zahra (29 ta' April 2005).

Applikati dawn il-principji għall-proceduri odjerni, din il-Qorti tqis li l-eccezzjoni ta' preskrizzjoni kwinkwennali mressqa mill-intimata Carmen Taliana ma tiswiex u dan għaliex is-sentenza *de quo* saret "*res judicata*" fit-18 ta' April 2006 meta l-appell gie dikjarat dezert. Fil-11 ta' April 2007 Carmen Taliana għannom tas-socjetà Kashmiri Palace Limited giet debitament notifikata bl-ittra ufficjali u Carmen Taliana personalment giet notifikata fl-14 ta' Frar 2011, meta ma kienx għadu għalhekk skada l-perjodu ta' hames snin.

Għaldaqstant il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad it-tieni eccezzjoni tal-intimati u tordna li l-kawza titkompla regolarment.

L-ispejjez jibqghu rizervati għall-gudizzju finali.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----